NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.411.010.06.2015
R/15/005

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	R/15/005 – Finansowe aspekty wykonywania przez gminy zadań z zakresu opieki nad zwierzętami
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Antoni Wieloch, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 94830 z dnia 3 sierpnia 2015 r.
	(Dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Sosnowcu[1], Al. Zwycięstwa 20, 43 - 300 Sosnowiec, REGON 276255482,
Kierownik jednostki kontrolowanej	Arkadiusz Janusz Chęciński, Prezydent Miasta Sosnowca[2]
	(Dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości[3] działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Formułując powyższą ocenę NIK wzięła pod uwagę zapewnienie realizacji przez Miasto wszystkich zadań związanych z opieką nad bezdomnymi zwierzętami, terminowe przygotowanie corocznie uchwalanych Programów opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt[4], a także zapewnienie środków niezbędnych na ich realizację. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła nieokreślenia w Programach kosztów prowadzenia przez Miejski Zakład Usług Komunalnych[5] w Sosnowcu schroniska dla bezdomnych zwierząt[6]. Ponadto NIK zwraca uwagę na nieokreślenie wskaźników pozwalających dokonać oceny stopnia realizacji zadań objętych w Programach.

[1] Zwany dalej „*Urzędem*".

[2] Zwany dalej „*Prezydentem*"

[3] Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

[4] Zwanych dalej „*Programami*".

[5] Zwanego dalej *MZUK*

[6] Zwane dalej „*Schroniskiem*"

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ustalenie wielkości zasobów niezbędnych do realizacji zadania w ramach corocznego „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt”

Opis stanu faktycznego

W latach 2013 - 2015 zadanie opieki nad bezdomnymi zwierzętami było realizowane na podstawie corocznych Programów opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności na terenie Miasta Sosnowca[7]. Rada Miejska w Sosnowcu uchwalała Programy w terminie do 31 marca każdego roku, zgodnie z art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt[8]. W przyjętych uchwałach działania związane z realizacją Programów powierzono: MZUK, Wydziałowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Wydziałowi Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydziałowi Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Straży Miejskiej we współpracy z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się statutowo ochroną zwierząt[9]. Programy obejmowały wszystkie zadania wynikające z art. 11a ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt, a ponadto zaplanowano w nich czipowanie zwierząt przyjmowanych do Schroniska oraz wolnożyjących kotów.

(Dowód: akta kontroli str.12-28)

Środki na zadania ujęte w Programach na lata 2013-2015 zaplanowano w wysokości: 70 000[10] zł na 2013 r., 132 875 zł na 2014 r. i 90 000 zł na 2015 r.[11], a faktycznie wydatkowano w kolejnych latach: w 2013 r. – 103 771 zł, w 2014 r. – 95 006 zł, a do końca czerwca 2015 r. poniesiono koszty w wysokości 6 510 zł.
Różnice w wysokości środków zaplanowanych i faktycznie wydatkowanych w latach 2013-2014 były spowodowane głównie koniecznością pokrycia nieprzewidzianych kosztów zapewnienia opieki zwierzętom gospodarskim odebranych na czas prowadzonego postępowania sądowego dotychczasowemu właścicielowi, z powodu ich złego traktowania.

(Dowód: akta kontroli str. 5-18, 35-126, 847)

W Programach nie określono kosztów prowadzenia Schroniska, które w poszczególnych latach objętych kontrolą wyniosły: w 2013 r. – 1 075 836 zł, w 2014 r. – 1 266 234 zł, natomiast w 2015 r. (I półrocze) – 605 596 zł.

(Dowód: akta kontroli str. 5-18, 35-36)

Realizację większości zadań przewidzianych w Programach (w tym zadań podstawowych: zapewnienie miejsca i opieki bezdomnym zwierzętom, odławianie bezdomnych zwierząt, sterylizacja albo kastracja zwierząt znajdujących się w Schronisku, poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt i usypianie ślepych miotów, zapewnienie zakupu i wydawanie karmy społecznym opiekunom kotów wolnożyjących) powierzono Schronisku. Jedynie za zorganizowanie opieki

---

[7] Uchwały Rady Miejskiej w Sosnowcu: Nr XLI/297/2013 z dnia 14 marca 2013 r., VIII/419/2014 z dnia 27 marca 2014 r. i Nr VI/38/2015 z dnia 19 marca 2015 r.

[8] Dz. U. z 2013 r. poz. 856 ze zm. zwanej dalej *„ustawą o ochronie zwierząt”*.

[9] Stowarzyszenie „Nadzieja na Dom” oraz Towarzystwem Opieki nad Zwierzętami”.

[10] W trakcie roku zwiększono zaplanowane środki do 120 975 zł, z powodu przedłużającej się opieki nad zwierzętami gosp.

[11] Jako sposób wydatkowania środków wskazywano w kolejnych Programach, że „środki finansowe wydatkowane będą poprzez zlecanie usług i dostaw, zgodnie z ustawą z dnia 29 styczna 2004 r. – Prawo zamówień publicznych”.

weterynaryjnej dot. kastracji i sterylizacji kotów wolnożyjących odpowiadał bezpośrednio Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, natomiast zapewnienie opieki zwierzętom gospodarskim należało do obowiązków Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa.

(Dowód: akta kontroli str. 5-18)

Ustalone nieprawidłowości

Zgodnie z art. 11a ust. 5 ustawy o ochronie zwierząt, Program powinien zawierać wskazanie wysokości środków finansowych przeznaczonych na jego realizację. W Programach na lata 2013-2015 wskazano wysokość środków przeznaczonych na wykonanie zadań w nich ujętych bez określenia kosztów utrzymania schroniska dla bezdomnych zwierząt prowadzonego przez MZUK. Wskutek tego faktyczne koszty wydatkowane z budżetu Miasta Sosnowiec na zadania związane z opieką nad bezdomnymi zwierzętami były wyższe od wskazanych w Programach o 93,5 % w 2013 r., 87,0 % w 2014 r. i 92,6 % w I półroczu 2015 r., a Rada Miejska w Sosnowcu, uchwalając ww. Programy, nie miała rzetelnych informacji o faktycznych kosztach objętych nimi zadań. Jak wyjaśnił Zastępca Prezydenta Sosnowca, nieuwzględnienie w Programach wydatków na Schronisko spowodowane było tym, że było ono prowadzone przez Gminę od dłuższego czasu, jeszcze przed wdrożeniem Programów, dlatego nie uwzględniono w nich tych kosztów, gdyż środki przewidziane na zadania związane z funkcjonowaniem Schroniska znajdowały się w budżecie Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych, w którego strukturze organizacyjnej działało Schronisko.

(Dowód: akta kontroli str. 12-28, 845)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że celem kolejnych Programów było „*zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Miasta Sosnowca oraz opieka nad zwierzętami bezdomnymi*". Nie określano w nich jednak wskaźników pozwalających na ocenę stopnia wykonania zadań ujętych w kolejnych Programach oraz sposobu monitorowania i oceny stanu ich realizacji. Zdaniem NIK, przyjęcie celów Programu bez przypisania im wartości, jakie mają zostać osiągnięte oraz bez określenia wskaźników oceny stopnia ich realizacji oraz sposobu monitorowania, pozwalało wprawdzie administrować zjawiskiem bezdomności zwierząt, ale nie dawało możliwości dokonania rzetelnej ewaluacji realizacji Programów, zwłaszcza, że z ich wykonania nie sporządzano sprawozdań i nie przedkładano do oceny organowi, który uchwalał Programy.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze pomimo stwierdzonej nieprawidłowości.

2. Finansowanie działań związanych z wyłapywaniem bezdomnych zwierząt

Opis stanu faktycznego

Wyłapywaniem bezdomnych zwierząt z terenu Miasta Sosnowca w latach 2013 - 2015 (do 30 czerwca) zajmowało się Schronisko. Koszty związane z realizacją tego zadania nie były wyodrębnione i mieściły się w ogólnych kosztach działalności Schroniska.

(Dowód: akta kontroli str. 36)

3. Finansowanie działań związanych z zapewnieniem opieki bezdomnym zwierzętom

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą koszty związanie z prowadzeniem Schroniska były ujęte w budżecie MZUK i wynosiły w 2013 r. – 1 075 836 zł, w 2014 r. – 1 266 234 zł, natomiast w 2015 r. (I półrocze) – 605 596 zł.

W Urzędzie nie prowadzono ewidencji zwierząt przebywających w Schronisku. Na podstawie danych z ewidencji prowadzonej przez MZUK ustalono liczbę i gatunek zwierząt przyjętych do Schroniska w kolejnych latach: w roku 2013 przyjęto do Schroniska łącznie 1 006 psów i 678 kotów, w 2014 r. – 1 000 psów i 725 kotów, natomiast w I półroczu 2015 r. – 481 psów i 225 kotów.

(Dowód: akta kontroli str. 32-34,36)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

4. Finansowanie innych form opieki nad bezdomnymi zwierzętami

Opis stanu faktycznego

Do zadań objętych Programami należały również dokarmianie, sterylizacja i kastracja kotów wolnożyjących. Dokarmianie było realizowane poprzez wydawanie przez Schronisko karmy społecznym opiekunom kotów wolnożyjących. Na ten cel zaplanowano w kolejnych Programach 5 tys. zł, 14 tys. zł i 20 tys. zł. Sterylizację i kastrację wolnożyjących kotów, na zlecenie Gminy, wykonywała w latach 2013-2014, Przychodnia Weterynaryjna „LUPUS", natomiast w 2015 r. – Przychodnia Weterynaryjna BM Projekt. Koszt realizacji tego zadania w 2013 r. wyniósł 9 974 zł (113 zwierząt), w 2014 r. – 23 800 zł (422), zaś w I półroczu 2015 r. – 6 510 zł (134).

(Dowód: akta kontroli str. 29-31, 135-140, 315, 316-321, 832, 833-838)

Na elektroniczne znakowanie zwierząt (czipowanie) przyjmowanych do Schroniska wydatkowano w 2013 r. kwotę 8 412 zł, w 2014 r. – 5 616 zł, natomiast do 30 czerwca 2015 r. 5 292 zł[12].

(Dowód: akta kontroli str. 32)

W latach 2013-2014 opiekę nad zwierzętami gospodarskimi odebranymi właścicielowi z powodu złego ich traktowania (w okresie objętym kontrolą) powierzono podmiotom gospodarczym prowadzącym działalność rolniczą. Na podstawie zawartych umów opiekę powierzono Firmie Handlowo Usługowej „ROLMAR" w Żelisławicach oraz Mokros-Projekt w Kochanowicach. Koszt realizacji tego zadania wyniósł 87 259 zł[13] w 2013 r. i 41 844 zł[14] w 2014 r. W roku 2015 r. Prezydent Sosnowca w wydanym zarządzeniu opiekę nad zwierzętami gospodarskimi powierzył MZUK.

(Dowód: akta kontroli str. 35-36, 101-114, 115-126)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[15], wnosi o **określanie w *Programach opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt* kosztów ponoszonych z tytułu prowadzenia Schroniska.**

---

[12] W okresie objętym kontrolą łącznie zaczipowano 813 zwierząt.

[13] Pierwotnie planowano 40 000 zł.

[14] Pierwotnie zaplanowano 50 000 zł.

[15] Dz. U. z 2015 r., poz.1096.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 3 listopada 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler nadzorujący
Bogusław Gębica
Doradca ekonomiczny

.....